

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

УЧЕНЕ
през целия живот

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

№ 9107-14.....

..... 16.02. 2021 г.

ДО

ЧЛЕНОВЕТЕ

НА НАЦИОНАЛНАТА КООРДИНАЦИОННА ГРУПА

ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НКГУЦЖ,

В изпълнение на работната програма на националния координатор за учене на възрастни през периода 2020-2021 г. ще се проведе онлайн работна среща на Националната координационна група за учене през целия живот. Събитието ще се финансира по проект № 614188-EPP-1-2019-1-BG-EPPKA3-AL-AGENDA „Националните координатори в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни“ на Министерството на образованието и науката.

Работната среща ще се проведе от **15,00 ч. на 9 март 2021 г.**, като допълнително ще получите линк за включване.

Моля в срок до 26 февруари 2021 г. да потвърдите участието си на e-mail: m.vlahova@mon.bg

За допълнителна информация: г-жа Мариана Влахова - тел.: 0884 600 895, Министерство на образованието и науката.

Приложение: предварителен дневен ред.

X
Валентина Дейкова
Ръководител на проекта
Signed by: Valentina Kirilova Deykova

2/16/2021

ВЯРНО И ИСТИНСКО
ПОДПИСАНИЯ ДОКУМЕНТ

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА КООРДИНАЦИОННА ГРУПА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

ОНЛАЙН РАБОТНА СРЕЩА
9 март 2021 г., 15,00 ч.

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ДНЕВЕН РЕД

1. Подготовка на Основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в План за действие за 2020 година в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година
Информация и дискусия, Жулиян Гочев, МОН
2. Тематични фокуси на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) през 2021 г.
Информация, Ваня Тивидошева
3. Представители на Националната координационна група за учене през целия живот в Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“
Информация, Жулиян Гочев
4. Последваща оценка на въздействието на публичните политики в сектора за учене на възрастни за периода 2014 – 2020 г. – съвместни дейности
Информация, Валентина Дейкова МОН
- 4.1. Структура на доклада за последващата оценка
Дискусия
- 4.2. Ключови въпроси за обществено обсъждане
Дискусия

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

УЧЕНЕ
през целия живот

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

ПРОТОКОЛ

от работна среща на

Националната координационна група за учене през целия живот

9.03.2021 г.

Работната среща на Националната координационна група за учене през целия живот (НКГУЦЖ), определена със Заповед № РД 09-439/19.03.2018 г. на министъра на образованието и науката, се състоя в онлайн формат.

Срещата беше открита от Валентина Дейкова – национален координатор в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни, държавен експерт в отдел „Координация и методическо осигуряване“ в дирекция „Професионално образование и обучение“ на МОН. Тя посочи, че координацията и взаимодействието остават актуални ключови елементи на държавната политика за учене през целия живот. Тя изрази увереността си, че ефективната координация ще продължи да определя посоките на развитие на политиките за учене през целия живот и на политиките за учене на възрастни с хоризонт до 2030 година.

Националният координатор в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни представи на онлайн участниците проекта на дневен ред на работната среща, както следва:

1. **Подготовка на Основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в План за действие за 2020 година в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година (НСУЦЖ 2014-2020).**

Информация и дискусия, Жулиян Гочев, МОН

2. **Тематични фокуси на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) през 2021 г.**

Информация, Ваня Тивидошева

3. **Представители на Националната координационна група за учене през целия живот в Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“**

Информация, Жулиян Гочев

4. Последваща оценка на въздействието на публичните политики в сектора за учене на възрастни за периода 2014 – 2020 г. – съвместни дейности

Информация, Валентина Дейкова МОН

4.1. Структура на доклада за последващата оценка

Дискусия

4.2. Ключови въпроси за обществено обсъждане

Дискусия

Предложеният проект на дневен ред беше приет без бележки, след което се пристъпи към неговото изпълнение.

По т. 1 от дневния ред.

Господин Ж. Гочев – секретар на НКГУЦЖ и лице за контакт с Европейската мрежа за основни умения на възрастните, представи Основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в Плана за действие за 2020 година в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година.

Ж. Гочев посочи основни елементи от процесите, свързани с отчитането и планирането, които остават предизвикателство за институциите и организациите. Това е отчитане на последния планов документ за периода на действие на НСУЦЖ 2014-2020. Въпреки това както елементите на политиката за учене през целия живот, свързани с отчитането, така и тези, относими към планирането, ще останат актуален акцент в работата на експертите по политики и всички представители на заинтересованите страни на различните равнища на управление. Тяхното качество ще продължава да рефлектира върху ефективността на координацията. По отношение на тях с висока степен на вероятност може да се твърди, че те също ще бъдат част от съдържанието на предстоящата Последваща оценка на въздействието на НСУЦЖ 2014-2020. Акцентирано беше, че за отчитането и планирането ще бъдат направени изводи и препоръки, които да бъдат интегрирани в стратегически документи за следващия програмен период с хоризонт до 2030 г.

Ж. Гочев подчерта, че предизвикателствата, пред които са изправени ученето през целия живот и ученето на възрастни, са много. Те имат разнообразна същност и за тяхното разрешаване е необходимо развитие на административен и методически капацитет.

Обсъждането на представената информация продължи по посока на разискване на конкретни елементи, свързани с подготовката на Основните параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в Плана за действие за 2020 г. в изпълнение на НСУЦЖ 2014-2020. Остава актуално наблюдението на експертите по политиките, че институциите и организациите изпитват затруднения при формулирането на текущите и целевите стойности в рамките на процеса на планиране. Това рефлектира съществено и върху процесите за ефективно отчитане и мониториране на изпълнението както на ежегодните планове за действие, така и на цялата Стратегия. Включването на дейности, мерки и задачи под условие не е добра практика за планиране, вкл. за случаите, при които в плановите дейности се залагат дейности и задачи, които не са осигурени финансово от съответните институции и организации, които ги инициират.

Представителите на социалните партньори участваха активно в по-голяма част от повдигнатите дискуссионни теми.

По т. 2 от дневния ред.

Ваня Тивидошева – държавен експерт в отдел „Съдържание на професионалното образование и обучение“ в дирекция „Професионално образование и обучение“ и член на Националното звено за подкрепа на EPALe, представи новите тематични фокуси за 2021 година. По отношение на тях Централното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALe), ще очаква съдържателни приноси в интерактивното пространство на онлайн инструмента.

Тематичните фокуси са три и имат следното съдържание:

- Житейски умения и умения за работа, позволяващи на възрастните да учат и да участват;
- Цифров преход и възможности за смесено обучение;
- Приобщаваща социална промяна за устойчивост и справедливост.

Важна особеност, свързана със съдържателните развитие по тематичните фокуси е, че те не са времево фиксирани за приноси (т.е. месечно, тримесечно или четиримесечно).

Потребителите на Платформата имат възможности да се ангажират с активности към съдържанието през цялата 2021 г. В. Тивидошева посочи и подтемите към отделните тематични фокуси, които задават още по-специфична дълбочина на изследването им през 2021 г. Тя отправи призив към представителите на заинтересованите страни в НКГУЦЖ да се ангажират със създаване и публикуване на съдържание. В. Тивидошева информира присъстващите, че такъв призив в края на 2020 г., е отправен както към членовете на мрежата от посланици на EPALЕ, така и към всички членове на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“.

По т. 3 от дневния ред.

В изпълнение на работната програма на националния координатор за учене на възрастни за периода 2020-2021 г. бяха обсъдени и определени представители на Националната координационна група за учене през целия живот, които да я представят в дейността на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ (КС на НПОУВ).

Членове на цитирания по-горе Съвет от състава на Националната координационна група за учене през целия живот, ще бъдат:

- за държавните институции: Росен Симеонов – Агенция по заетостта;
- за синдикалните организации: д.и.н. Янка Такева – председател на Синдиката на българските учители;
- за работодателските организации: Маргарита Дамянова от Българската търговско-промишлена палата

По т. 4 (съответно по т. 4.1. и т. 4.2.) от дневния ред.

Валентина Дейкова представи съвместните дейности, свързани с подготовката на Последващата оценка на въздействието на НСУЦЖ 2014-2020.

Участниците в работната среща бяха запознати със структурата на доклада за последващата оценка. На този етап тя ще съдържа: резюме на заключенията и препоръките; описание на използваните подходи и източниците на информация; степента на постигнатите стратегически цели и показатели за напредък с фокус върху ученето на възрастни; други ключови показатели; мястото на България по отношение на водещите

европейски цели и показатели; резултатите от изпълнението на дейностите в областите на въздействие на НСУЦЖ 2014-2020. Въз основа на целия корпус от оценителна информация за подготовката на този документ ще бъдат формулирани изводи и препоръки.

В. Дейкова представи и ключовите въпроси за обсъждане, които са интегрирани в консултативния документ за провежданите обществени консултации, които ще се осъществят на всички равнища на управление: национално, регионално и местно. Целта ще бъде да се осъществи наблюдение на процесите, свързани с ученето на възрастни, за да може да се оцени въздействието на политиката в този сектор. По-конкретно са формулирани следните въпроси:

- Какво бихте определили като **успех в сектора УЦЖ** в сферата, в която работите вие?
- Как да се **мултиплицират добрите практики** на работодатели, социални партньори и НПО в сектора УЦЖ?
- Как да постигнем **устойчивост на постигнатите резултати** в сектора УЦЖ?
- Кои са **основните бариери** за участие в образование и обучение на възрастни?;
- Кои са **необходимите условия за осигуряване на достъп** до образование или обучение?;
- Как да върнем **преждевременно напусналите** в училище?;
- Как да бъдат **идентифицирани** с цел включване в образование или обучение икономически неактивните лица без или с ниско образование/квалификация?;
- Какви са начините за **повишаване на мотивацията** за участие в неформално обучение на групи в уязвимо положение, в т.ч. млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (т.нар. група NEETs); хора с увреждания; безработни и икономически неактивни; с дефицит на умения за професионална реализация?
- Какво е необходимо да направим за включване в образование на **неграмотните лица** или **лицата със завършен клас от началния етап** на основното образование */извън проектни интервенции/*?
- Какви са **предизвикателствата пред бизнеса** за включване на възрастните хора в дейности за учене през целия живот?

- Как да се справим с **недоверието на работодателите към качеството на професионалното обучение на възрастни?**
- Каква е степента на развитие на **публично-частното партньорство** в областта на ПОО като средство за ефективно сътрудничество с бизнеса?
- Прилага ли се и в каква степен модел за признаване на резултати от учене, придобити в професионалното образование и обучение от институциите в системата на висшето образование? Констатирана ли е активност от страна на институциите в системата на висшето образование в тази посока?
- Как и в каква степен се прилага дуална система на обучение на възрастни хора с оглед повишаване качеството на тяхното професионалното обучение и изграждане на устойчиви партньорства между бизнеса и обучителните институции?
- Кои са трудностите при **валидирането на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално (самостоятелно) учене?** Кои са основните фактори, които са от значение за изграждането на успешна система за валидиране в България?
- Как да изградим **устойчиви партньорства** между образователните и обучителните институции, неправителствените организации и културните институции (обществени библиотеки, читалища, музеи, галерии, театри, културно-информационни центрове и др.) с цел изпълнение на съвместни програми и проекти за учене през целия живот?
- Как и в каква степен се включва **бизнесът като заинтересована страна** в иниципирането и изпълнението на програми и проекти за учене през целия живот?
- Какви са **предизвикателствата пред местните власти** за включване на възрастните хора в дейности за учене през целия живот?
- Как **медиите** могат да станат **проактивен участник във формирането на политики** за учене през целия живот? Как да привлечем медиите в отразяването на инициативи в сектора УЦЖ?
- В каква степен са осигурени условия за **взаимодействие между заинтересованите страни** чрез създаването и функционирането на

Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“? Кои заинтересовани страни: а - повлияха съществено върху това взаимодействие; б - включваха се инцидентно; в - бяха пасивни; г - други? Кои са според Вас са причините са това?

- Как е решено предизвикателството за **подобряване на координацията между заинтересованите страни**? В каква степен създадените координационни механизми (Националната координационна група за УЦЖ, Координационния съвет на НП „Обединени за ученето на възрастни“, областните координационни групи за УЦЖ) допринесоха за това? Случи ли се първоначалното институционализиране на сектора за учене на възрастни и в каква степен? Бихте ли могли да формулирате причините за тези елементи от институционализирането, които са се случили, както и за тези, които не са се случили?
- Случи ли се повишаването на **административния капацитет за планиране, наблюдение и оценка на политиката за УЦЖ**? Какви промени настъпиха във връзка с това предизвикателство: в министерства, агенции или в други институции и организации на национално и областно ниво? Кои от тях бяха благоприятстващи, и кои бяха възпрепятстващи повишаването на административния капацитет? Кои са според Вас са причините са това?

След изчерпване на приетия дневен ред Националната координационна група за учене през целия живот взе следните

РЕШЕНИЯ:

1. **Одобрява** подготовения вариант на **Основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в План за действие за 2020 година в изпълнение на НСУЦЖ 2014-2020. Финалната версия да бъде изпратена изпратена по електронен път на членовете на НКГУЦЖ;**
2. **Приема за сведение** актуалната информация за тематичните фокуси през 2021 г. на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE). Предлага

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

УЧЕНЕ
през целия живот

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

на членовете на НКГУЦЖ, които представляват институции и организации на национално равнище да активират потребителите на Платформата за приноси по техните собствени комуникационни канали, вкл. за привличане към нови регистрирани и ангажирани потребители в EPALe.

3. Предлага за членове на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ представители на НКГУЦЖ: Р. Симеонов – Агенцията по заетостта, д.и.н. Я. Такева – председател на СБУ и Маргарита Дамянова, директор на БТПП – ЦПОПКФО ЕООД;
4. Одобрява съвместните дейности за взаимодействие между заинтересованите страни, както и гъвкавия подход за планирането, организирането и провеждането им при спазване на изискванията и указанията на здравните власти. Заедно с това одобрява и индикативната структура на доклада за последваща оценка и въпросите за обсъждане, свързани с подготовката на Последващата оценка на въздействието на НСУЦЖ 2014-2020 с фокус върху сектора за учене на възрастни.

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Национална координационна група за учене през целия живот

Онлайн работна среща
9 март (вторник) 2021 г., 15.00 ч.

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Предварителен дневен ред ...

1. Подготовка на Основни параметри на изпълнението в Плана за действие за 2020 година в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година
2. Тематични фокуси на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) през 2021 година
3. Представители на Националната координационна група за учене през целия живот в Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“
4. Последваща оценка на въздействието на публичните политики в сектора за учене на възрастни за периода 2014 – 2020 г. – съвместни дейности
5. Структура на доклада за последващата оценка
6. Ключови въпроси за обществено обсъждане

Планирането през 2020 г.

Области на въздействие	Брой дейности по Стратегия	Брой планирани дейности за 2020 г.	Дял на планирани дейности за 2020 г.	Брой непланирани дейности за 2020 г.	Брой планирани задачи за 2020 г.
Област на въздействие 1	14	10	71,4	4	22
Област на въздействие 2	9	5	35,7	4	10
Област на въздействие 3	12	4	28,6	8	11
Област на въздействие 4	19	11	78,6	8	19
Област на въздействие 5	18	12	85,7	6	40
Област на въздействие 6	27	10	71,4	17	18
Област на въздействие 7	23	5	35,7	18	5
Област на въздействие 8	13	5	35,7	8	9
	135	62		73	134
		45,93		54,07	

Отчитането през 2020 г.

Области на въздействие (ОВ)	Брой дейности по Стратегия	Брой планирани дейности за 2020 г.	Брой планирани задачи за 2020 г.	Брой <u>отчетени задачи</u> 2020 г. И-изпълнени, НЕИ-неизпълнени, П-прецизиране, ЛИ-липсва инфо, ДР-друго				
				И	НЕИ	П	ЛИ	друго
ОВ 1	14	10	22	11		9	2	
ОВ 2	9	5	10	6		4		
ОВ 3	12	4	11	6		5		
ОВ 4	19	11	19	12		7		
ОВ 5	18	12	40	30		10		
ОВ 6	27	10	18	12		6		
ОВ 7	23	5	5	5				
ОВ 8	13	5	9	9				
Общо	135	62	134	91	0	41	2	
%		45,93		67,91		30,60	1,49	

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Планиране и отчитане (предизвикателства и възможни следващи стъпки ...)

1. Планирането и отчитането още са предизвикателства. От администриране към отчитане и мониториране за целите на напредъка
2. От хартията (зелен преход) към дигитализация на двата процеса (дигитален преход)
3. Политическа и административна воля за развитие на УЦЖ и УВ. Издържливост и настойчивост
4. Организационно развитие и развитие на административния капацитет.

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

НП „Обединени за ученето на възрастни“

- **Координационен съвет на НП**
http://lll.mon.bg/uploaded_files/spisak_ks_2020.pdf
- **Национална координационна група за УЦЖ**
http://lll.mon.bg/uploaded_files/NCGLLL-sustav-2021.pdf
- **Областни координационни групи за УЦЖ**
http://lll.mon.bg/uploaded_files/Oblastni_koordinatori_UCJza_mestnici_09_12_2019.pdf
- **Национална мрежа от институции и организации за образование и обучение на възрастни**
http://lll.mon.bg/?page_id=926

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

**БЛАГОДАРИМ ВИ
ЗА ВНИМАНИЕТО!**

Тематични фокуси на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) през 2021 година

09.03.2021

„EPALE Национални звена за подкрепа (НЗП)“
Проект № 604378-EPP-1-2018-1-BG-EPPKA2-EPALE-NSS

Три тематични фокуса в EPALЕ през 2021 г

- ✓ Житейски умения и умения за работа
- ✓ Цифров преход
- ✓ Приобщаваща социална промяна

Съфинансиран от
програмата „Еразъм“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Житейски умения и умения за работа, позволяващи на възрастните да учат и участват

Подтеми:

- Повишаване на квалификацията и преквалификация за работа и живот
- Основни умения
- Здравна и медийна грамотност

Съфинансиран от
програмата „Еразъм“
на Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Цифров преход и възможности за смесено обучение

Подтеми:

- Съчетаване на онлайн с присъствено обучение – смесено обучение
- Подобряване на дигиталните умения на възрастните
- Преодоляване на дигиталното разделение между поколенията
- Поддържане на мотивация за учене чрез дигитални средства
- Насърчаване на приобщаващото дигитално обучение

 Съфинансиран от програма „Еразъм“ на Европейския съюз

 МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Приобщаваща социална промяна за устойчивост и справедливост

Подтеми:

Устойчивост:

- Насърчаване на социалните и екологичните измерения на устойчивото развитие чрез обучението на възрастни

Справедливост:

- Качествено и приобщаващо образование и обучение и учене през целия живот
- Пълноценно участие в обществото
- Изравняване на социалните неравенства

Inclusive Social Change for Sustainability and Fairness

 Съфинансиран от програма „Еразъм“ на Европейския съюз

 МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

<https://epale.ec.europa.eu/bg/>

Начало | За EPALS+ | Полетни на ЕС | Дейности на обществото+ | Темы+ | Инструменти и поддръжка+

EPALE 2021 Тематични фокуси

EPALE Thematic Focuses 2021

Житейски умения и умения за работа

Цифров преход

Приобщаваща социална промяна

ПРОЕКТ!

**ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ, ПОСВЕТЕНА НА УРОЦИТЕ ОТ
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ПОЛИТИКИ В СЕКТОРА ЗА УЧЕНЕ НА
ВЪЗРАСТНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014 – 2020 г.
2021 г.**

Консултативен документ

1. ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСУЛТАЦИЯТА

Настоящата обществена консултация е посветена на подготовката на последваща оценка на въздействието на политиката в сектора за учене на възрастни за периода 2014 – 2020 година. Основно ще бъде оценен постигнатия напредък по отношение на целите на Националната стратегия за учене през целия живот, както и степента на изпълнението на областите на въздействие, насочени към ученето на възрастни. Целта е оценката да осигури по-пълна осведоменост както на лицата, вземащи решения на национално и областно ниво, така и сред всички заинтересовани страни и широката общественост относно постигнатите резултати от прилагането ѝ с оглед на бъдещото развитие на сектора за учене на възрастни в България.

2. ВЪВЕДЕНИЕ

През последните години се засилва фокуса върху образованието и обучението на възрастни на европейско ниво. „Акцентът върху обучението за възрастни е от жизненоважно значение, за да може Европа да преодолее икономическите предизвикателства, пред които понастоящем е изправена, както и да отговори на нуждата от нови умения и устойчива производителност в една все по-цифровизирана световна икономика“.¹

¹ https://ec.europa.eu/education/policies/eu-policy-in-the-field-of-adult-learning_bg

Независимо от приетите различни стратегически документи за развитието на човешките ресурси в България през периода 2014 – 2020 г., секторът за учене на възрастни продължава да е най-слабо развит в общата система за образование и обучение. Последните налични статистически данни сочат, че:

- Само 2% от населението между 25 – 64 години участва във формално и неформално образование и обучение през 2019 г.;
- Незначителен е дялът на безработните с ниска квалификация, които са включени в обучение (под 1% през 2016 г.);
- Нискоквалифицираните лица на възраст 25-64 години, които са включени в обучение за период от 12 месеца, са 7,6% (през 2016 г.);
- Нисък дял от 29% на населението на възраст 16-74 години, притежаващо поне основни цифрови умения (през 2019 г.);
- Увеличава се дела на преждевременно напусналите училище и през 2019 г. той достига 13,9%.

В същото време кризата около COVID-19 тласна обучителните институции към цифрово обучение в безпрецедентен мащаб. Професионалната общност трябва да се справи с ученето в много различен контекст. Икономическите последици от пандемията е вероятно да засилят различията за тези, които са по-малко привилегирани в социално-икономическо отношение.

Общото състояние на сектора за учене на възрастни, както и нововъзникналите обстоятелства по време на пандемията, очертават една сериозна група от предизвикателства, които трябва да се вземат предвид и да се търси адекватното им решение. За това е важно да погледнем назад и да анализираме научените уроци, за да намерим начин да преодолеем тези предизвикателства и да направим сектора за учене на възрастни по-силен и по-справедлив.

При подготовката на последващата оценка на въздействието на политиката в сектора за учене на възрастни за периода 2014 – 2020 година ще търсим отговори от действията и инициативите на национално ниво през изминалия период, които ще подобрят нашето разбиране за установяване на подход, който ще превърне ученето през целия живот в реалност за всички български граждани. Процесът на консултации може също така да предостави подкрепа на институции и лица и да позволи по-добър обмен на

знания и опит на всички равнища - национално, областно и местно ниво. За да съотнесем постигнатото през миналия период към бъдещите намерения и очаквания ще вземем предвид новите цели, определени в Европейската програма за умения, Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение и Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Съзнаваме, че изпълнението на стратегическите цели към 2020 г. и бъдещите политически намерения представлява общ национален интерес, поради което търсим мненията и коментарите на всички заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни – държавни органи – министерства и агенции, представители на областните, общински администрации, на местните общности, доставчици на обучение, учещи, работодатели, браншови организации, синдикати, организации на гражданското общество и други партньори.

3. ЦЕЛИ НА КОНСУЛТАЦИЯТА

- Да бъде представен напредъкът по отношение на националните стратегически цели;
- Да се обсъди развитието на сектора за учене на възрастни в периода 2014 – 2020 г., сред максимално широк кръг от заинтересовани страни;
- Да се вземат предвид всички позиции и мнения по направените изводи;
- Да се установи диалог и да се потърси мнение от различни заинтересовани страни по отношение на ключовите области на въздействие през следващия планови период и варианти за решаване на основните проблеми;
- Да се идентифицират основните предизвикателства пред сектора за учене на възрастни и очертаят насоки за преодоляването им;
- Да се формулират нови инициативи с оглед бъдещото развитие на сектора за учене на възрастни.

4. ОТНОСИМИ ДОКУМЕНТИ

- Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 г.;
- Актуализирана стратегия по заетостта на Република България 2013 - 2020 година;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020);
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020);

- Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.;
- Национална стратегия за младежта (2012 – 2020);
- Национален план за изпълнение на европейската гаранция за младежта 2014 – 2020 г.;
- Национална стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 - 2030 г.);
- Д о к л а д за изпълнение на целите на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 (по състояние към края на 2019 година):
<https://epale.ec.europa.eu/bg/resource-centre/content/d-o-k-l-d-za-izplnenie-na-celite-na-nacionalnata-strategiya-za-uchene-prez-1>
http://lll.mon.bg/uploaded_files/doklad2019.pdf

5. ВЪПРОСИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ

- Какво бихте определили като **успех в сектора УЦЖ** в сферата, в която работите вие?
- Как да се **мултиплицират добрите практики** на работодатели, социални партньори и НПО в сектора УЦЖ?
- Как да постигнем **устойчивост на постигнатите резултати** в сектора УЦЖ?
- Кои са **основните бариери** за участие в образование и обучение на възрастни?;
- Кои са **необходимите условия** за осигуряване на **достъп** до образование или обучение?;
- Как да върнем **преждевременно напусналите** в училище?;
- Как да бъдат **идентифицирани** с цел включване в образование или обучение икономически неактивните лица без или с ниско образование/квалификация?;
- Какви са начините за **повишаване на мотивацията** за участие в неформално обучение на групи в уязвимо положение, в т.ч. млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (т.нар. група NEETs); хора с увреждания; безработни и икономически неактивни; с дефицит на умения за професионална реализация?
- Какво е необходимо да направим за включване в образование на **неграмотните лица** или **лицата със завършен клас от началния етап** на основното образование */извън проектни интервенции/*?

- Какви са **предизвикателствата пред бизнеса** за включване на възрастните хора в дейности за учене през целия живот?
- Как да се справим с **недоверието на работодателите към качеството на професионалното обучение на възрастни**?
- Каква е степента на развитие на **публично-частното партньорство** в областта на ПОО като средство за ефективно сътрудничество с бизнеса?
- Прилага ли се и в каква степен модел за признаване на резултати от учене, придобити в професионалното образование и обучение от институциите в системата на висшето образование? Констатирана ли е активност от страна на институциите в системата на висшето образование в тази посока?
- Как и в каква степен се прилага дуална система на обучение на възрастни хора с оглед повишаване качеството на тяхното професионалното обучение и изграждане на устойчиви партньорства между бизнеса и обучителните институции?
- Кои са трудностите при **валидирането на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално (самостоятелно) учене**? Кои са основните фактори, които са от значение за изграждането на успешна система за валидиране в България?
- Как да изградим **устойчиви партньорства** между образователните и обучителните институции, неправителствените организации и културните институции (обществени библиотеки, читалища, музеи, галерии, театри, културно-информационни центрове и др.) с цел изпълнение на съвместни програми и проекти за учене през целия живот?
- Как и в каква степен се включва **бизнесът като заинтересована страна** в инициирането и изпълнението на програми и проекти за учене през целия живот?
- Какви са **предизвикателствата пред местните власти** за включване на възрастните хора в дейности за учене през целия живот?
- Как **медиите** могат да станат **проактивен участник във формирането на политики** за учене през целия живот? Как да привлечем медиите в отразяването на инициативи в сектора УЦЖ?
- В каква степен са осигурени условия за **взаимодействие между заинтересованите страни** чрез създаването и функционирането на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“? Кои заинтересовани страни: а - повлияха

съществено върху това взаимодействие; б - включваха се инцидентно; в - бяха пасивни; г - други? Кой са според Вас са причините са това?

- Как е решено предизвикателството за **подобряване на координацията между заинтересованите страни**? В каква степен създадените координационни механизми (Националната координационна група за УЦЖ, Координационния съвет на НП „Обединени за ученето на възрастни“, областните координационни групи за УЦЖ) допринесоха за това? Случи ли се първоначалното институционализиране на сектора за учене на възрастни и в каква степен? Бихте ли могли да формулирате причините за тези елементи от институционализирането, които са се случили, както и за тези, които не са се случили?
- Случи ли се повишаването на **административния капацитет за планиране, наблюдение и оценка на политиката за УЦЖ**? Какви промени настъпиха във връзка с това предизвикателство: в министерства, агенции или в други институции и организации на национално и областно ниво? Кой от тях бяха благоприятстващи, и кои бяха възпрепятстващи повишаването на административния капацитет? Кой са според Вас са причините са това?

6. МЕТОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИЯТА

- Форум на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE);
- Работни срещи на национално и областно ниво;
- Организиране и провеждане на 9 бр. семинари и национална конференция;
- Организиране и провеждане на 2 бр. онлайн анкети:
- ✓ за пречките за включване в неформално обучение на потенциални възрастни обучаеми и подготовка на анализ с резултатите;
- ✓ с работодатели за пречките и възможностите за включване в професионално образование и обучение на потенциални възрастни обучаеми;
- Организиране и провеждане на фокус-групови дискусии:
- ✓ с представители на различни заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни относно възможностите за неформално обучение и придобиване на умения и компетентности извън формалната образователна среда;
- ✓ с представители на различни заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни за превръщане на професионалното образование и обучение в привлекателна и ефективна възможност за учене;

- дискусии по отделни въпроси на страниците на EPALE България в социалните мрежи: <https://www.facebook.com/EPALE.BG/> и https://twitter.com/epale_bulgaria.

7. ВРЕМЕВА РАМКА И ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИЯТА

№	СЪБИТИЕ	Период на провеждане през 2021 г.
1.	Публичен форум в EPALE	март – октомври
2.	Работна среща на Националната координационна група за УЦЖ, София	март
3.	Онлайн – анкетни проучвания	март – април
4.	Работна среща на Координационния съвет, Сливен	април
5.	Регионален семинар	април
6.	Регионален семинар	май
7.	Уеб семинар за институциите и организациите от националната мрежа за учене на възрастни и за посланиците на EPALE	май
8.	Фокус – групови дискусии	май
9.	Регионален семинар	юни
10.	Семинар EPALE	юни
11.	Регионален семинар	юли
12.	Семинар EPALE	юли
13.	Работна среща на Координационния съвет	септември
14.	Семинар EPALE	септември
15.	Семинар EPALE	октомври
16.	Национална конференция, София	ноември

8. ОБЯВЯВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Може да направите Вашите коментари по поставените в този документ въпроси на следния електронен адрес: z.gochev@mon.bg ; y.kodjayumer@mon.bg

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Отговорите ще бъдат публикувани на уебсайта на Националния координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни: http://lll.mon.bg/?page_id=72 в рубриката „Актуално“ – „Въпроси и отговори“.

Отговорите, за които е посочено да бъдат третираны като „анонимни“, ще бъдат публикувани без личните данни. Отговорите, за които е посочено да не се публикуват, няма да бъдат публикувани.

Отделните въпроси ще бъдат дискутирани още на:

- Форум на уебсайта на Националния координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни: http://lll.mon.bg/?page_id=30 ;
- Форум на Електронната страница за учене на възрастни в Европа EPALE;
- Фейсбук страницата на EPALE България: <https://www.facebook.com/EPALE.BG/>
- Туитър страницата на EPALE България: https://twitter.com/epale_bulgaria

9. КООРДИНАТИ ЗА ВРЪЗКА

Министерство на образованието и науката:

Жулиян Гочев - email: z.gochev@mon.bg; тел.: 0889 147 056;

Юмер Коджаюмер - email: y.kodjayumer@mon.bg; тел.: 029217546; 0879167472.

10. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ ОТГОВОРИ

Всички мнения и отговори по тях ще бъдат публикувани на уебсайта на Националния координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни: <http://lll.mon.bg/>

СТРУКТУРА

НА ОЦЕНКАТА НА ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ В СЕКТОРА ЗА УЧЕНЕ НА ВЪЗРАСТНИ ПО ОБЛАСТИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Област на въздействие.....

1. Количествена оценка

Количествената оценка на изпълнение на приетите от правителството задачи за изпълнението на дейности от НСУЦЖ показва, че от общобр. задачи са “изпълнени” (....%), са “по-скоро изпълнени” (.....%), са “по-скоро неизпълнени” (.....%) иса “неизпълнени” (.....%).

Най-много задачи се изпълняват от (напр. държавни институции, социални партньори, неправителствени организации и др.) от които изпълнени задачи е(конкретно кой). Не са планирани задачи по-следните дейности:

.....

.....% от дейностите в тази област на въздействие се финансират от и т.н.

2. Качествена оценка – въздействие на политиката

- *Доколко са постигнати стратегическите цели, които се съотнасят с тази област на въздействие?*
- *Доколко са постигнати специфичните цели към тази област на въздействие?*
- *Как се постигат специфичните цели на тази област на въздействие?*
- *Как се постигат стратегическите цели?*

2.1. Оценка на изпълнението на мерките в Националната стратегия за УЦЖ

2.2. Оценка на изпълнението в други стратегически документи

3. Изводи и препоръки

За отчитане на **степената на изпълнението** на съответните дейности от областите на въздействие на стратегията е възприета скала от четири стойности:

- неизпълнена** – не са планирани задачи за изпълнението на дейността / възникнали са обективни причини, пречателстващи изпълнението или е отпаднала необходимостта от изпълнението на дейността.;

- по-скоро неизпълнена** – планирани са малко на брой задачи, които нямат съществен принос за изпълнението на планираната дейност;
- по-скоро изпълнена** – планирани са задачи и изпълнението на дейността е към края на процеса, но ще продължи и след 2020 г.“
- изпълнена** – планирани са задачи и дейността е изпълнена в срок.

Области на издействие	Бр. дейности	Бр. планирани дейности	Дал (в %) планирани дейности	Бр. задачи
Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот	14			
Прилагане на комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване дела на преждевременно напусналите училище	12			
Повишаване на привлекателността и подобряване на качеството на професионалното образование и обучение за гарантиране на заетост и конкурентоспособност	17			
Развитие на възможности за неформално и самостоятелно учене за личностно и професионално израстване. Нови възможности за добро качество на живот след приключване на трудовата кариера	23			
Координиране на взаимодействието на заинтересованите страни за реализиране на политиката за учене през целия живот	13			
ОБЩО:	79			

С подкрепата на
Програма Еразъм+
на Европейския съюз

УЧЕНЕ
през целия живот
„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

**Работна среща
на Националната координационна група
за учене през целия живот
9 март 2021 г.**

Материал по т. 4.1 от дневния ред:

СТРУКТУРА НА ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Структурата на Последващата оценка на въздействието на политиките в сектора за учене на възрастни ще съдържа следните основни части:

1. Резюме на заключенията и препоръките

2. Описание на използваните подходи и източниците на информация

3. Степен на постигане на стратегическите цели и показатели за напредък

- ✓ Повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1.5% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г. (4 седмичен референтен период);
- ✓ Намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система на възраст от 18 до 24 г. от 12.5% през 2012 г. под 11% през 2020 г.;
- ✓ Повишаване на дела на придобилите степен на професионална квалификация в широките области „Информатика”, „Техника”, „Производство и преработка” и „Архитектура и строителство” най-малко на 60% през 2020 г.;
- ✓ Повишаване заетостта на населението на възраст от 20 до 64 г. от 63 % през 2012 г. на 76% през 2020 г .

Други основни показатели:

- ✓ Публични разходи за образованието като дял (%) от Брутния вътрешен продукт;
- ✓ Образователна структура на населението;
- ✓ Относителен дял (%) на лицата на възраст 15 - 29 навършени години, които не работят и не участват в образование или обучение;

- ✓ Заетост на лицата на възраст 20-34 години, наскоро завършили висше или средно образование 1-3 години преди референтната година

4. Мястото на България по отношение на водещите европейски цели и показатели

5. Резултати от изпълнението на дейностите в областите на въздействие на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 г.

- 5.1. Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот;
- 5.2. Прилагане на комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване дела на преждевременно напусналите училище;
- 5.3. Повишаване на привлекателността и подобряване на качеството на професионалното образование и обучение за гарантиране на заетост и конкурентоспособност;
- 5.4. Развитие на възможности за неформално и самостоятелно учене за лично и професионално израстване. Нови възможности за добро качество на живот след приключване на трудовата кариера;
- 5.5. Координиране на взаимодействието на заинтересованите страни за реализиране на политиката за учене през целия живот;
- 5.6. Координиране на взаимодействието на заинтересованите страни за реализиране на политиката за учене през целия живот

6. Изводи и препоръки

- Списък на използваните съкращения

Списък на таблиците

Списък на графиките